

پولس رسول نؤمه رومیان ئىبه

كە اگه خُدا بخا سراخر بوتونم شىمئە دئن بە بام.^{۱۱} چونكى ذوق دانم شمرە بىنم تا روحانى عطاانە شىمئە ايمون قوت واسى شمرە هدئم؛^{۱۲} ىعنى تا شىمە و مو هر دوته همىدىگەر ايمون اجى دىل گرم ببىم.^{۱۳} اى بارون، نخوانى بى خبر بىن كى چن دفا خواستىم شىمئە ورجه بام، اماً هر دفا يكچى پىش بما. خانم كى شىمئە مئنم آننى مەحصول بىنم، هوطۇ كى دىگەر غيريهودىئەن مئن بودم.

مو ما چى يونانىئەن و چى بېرىرون، چى دونائان و چى نادونون مديون دونم.^{۱۴} هين واسى، خىلى ذوق دانم كى، شىمئە روم مئن زىندىگى كۈنин، انجيلەم اعلوم بىكونم.

چون انجيل اجى شىمندە نئم؛ چەرە كى انجيل خُدا قوته، هەركىس نجات بە كى ايمون بارە، اول بەھودى و بازىن غير يەھودى.^{۱۵} چونكى انجيل مئن، او صالحى كى خُدا جى ايسە آشكارابىنە، كى بنا جى تا آخر، ايمون سر استوارە. هوطۇ كى خېقوق پېغمەر كىتاب مئن بىنۋىشتە بوبۇ: «صالح آدم ايمون هەمەز زىندىگى كۈنە».

خُدا غضب گىتاكار آدمىئەن سر

چون خُدا غضب آسمون اجى هرجور بى خىلاي سر و آدمىئەن ناراستى سر هنە كى خوشۇن ناراستى هەمە حىئىقت ازىز بىنن.^{۱۶} چون اونچى كى خُدا جى شانە شناختن، اوشۇن بە آشكار ايسە، چون خُدا اون ايشۇن

پولس اجى، مسيح عيسى نوکر،^۱ كى رسالت واسى دوخوندە ببۇ و خُدا انجيل بە وقف بوبۇ؛^۲ هو انجيلى كى پىشتر خُدا، بواسطە ئى خوشە پېغمەرون، اوئى وعدە مقدس كتابون مئن بىتابو،^۳ و اوئى پىر بارە، كى داۋود نسل اجى طبق جسم بىراسە بوبۇ،^۴ و طبق روح قدوسىت، خوشە بىمرە ان مئن اجى زىندە وابون هەمە، قوت مئن اعلوم بوبۇ كە خُدا رىكە ايسە، ىعنى امئە خُداوند عيسى مسيح.^۵ خُدا بواسطە ئى مسيح امرە فيض هدا تا اوئى رسولون ببىم و تەممۇن ملتونە راھنامىي بىكونىم كى مسيح نومە ايمون بارن و اوئى اجى ايطاعەت بىكونن.^۶ و اى شىمئە شى ئەم ايسە، كى دوخوندە بوبۇن تا عيسى مسيح شى بىيىن؛^۷ تەممۇ اوشۇنى كى روم شەھر مئن ايسان كە خُدا ايشۇنە دوست دانە و دوخوندە بوبۇن تا مقدسین اجى ببۇن:

فيض و سلامتى خُدا طرف اجى، امئە پئر، و عيسى مسيح خُداوند، شمرە ببۇن.

پولس روم شۇئىن واسى ذوق كۈنە

اولا، مى خُدا بواسطە عيسى مسيح، شەمە هەمە تە خاطىرى شەكر كۈن ئۆزۈن كۈنلى شىمئە ايمون آوازە تەممۇ دۇيا مئن دېپىتە.^۹ چون خُدايى كى اوئە مى تەممۇ دىل و جون هەمە، اوئى پىر انجيل كار مئن خەدەت كادرم، او مى گوا كى چەپەنەمەشىك مى دعائىان مئن هەمە وقت شمرە ياد اپئىم.^{۱۰} و ھەمېشىك مى دعائىان مئن خانم

و بدخواهی جی ايسن. ايشون چُو درگن، ۳۰ افtra زن، خُدا دوشمنون، گستاخ، مغورو خودشيفته ايسن. و شرورونه کارون انجوم دئن واسى، تازه راهون سازنن و خوشون پئر و مار اچ فرمون نبنئن، ۳۱ نفهم، بي وفا، بي عاطفه و بي رحم ايسن. ۳۲ هرچن خُدا عادلونه حکم اجي واخوبن کي اوشونى کي ايجور کارون بوكون ايشون مكافات مرگك، نه فقط خودشون اى کارون کونن، بلکي اوشونىئم کي اى کارون کونن، تصدق كونن.

خُدا عادلونه داورى

۳۳ پس تو اي آدمي کي يك نفر ديگر داورى کونى، هركسى کي بي هيج بهونه اى ندانى. چون وقتي کي يك نفر ديگر داورى کونى، خودت محکوم بوده دانى؟ چونکي تو، اي داور، خودت اون انجوم دئنى. ۳۴ آمه دونيم کي خُدا داورى اوشون به کي ايجور کارون کونن، به حقه. ۳۵ تو، اي آدمي کي ديگون داورى کونى و خودت هو کاز انجوم دئنى، خيال کونى کي خدا داورى جي در شئ تيني؟ ۳۶ يا اي کي خدا مهربيونى، طاقت و پيله صبره کوچيك شومارنى و واخُب نىي کي خُدا مهربيونى اينه واسى کي تأ توبه سو بيره؟ ۳۷ اما تو، تى سرسختي واسى و تى ديل کي نخوانه توبه بوكونه، غضب روح به تئبه خدا غضبه جيماكونى، او روح کي خُدا عادلونه داورى اون مئن آشكار خا بيون. ۳۸ هرگىن اون کارون اندى سزا دئنه». ۳۹ او اوشونى کي خورم کارون انجوم دئن مئن صير هما، جلال و حرمت و ابدى زيندگى دومبال درن، ابدى زيندگى هدئنه؛ ۴۰ اما خوشة غيط و غضبه اوشون سر کي منم منم کونن و اوشونى کي حيقته ايطاعت نوكونن، بلکي ناراستئه

به آشكار بوده. ۴۱ چونکي خُدا او صفات کي بدئه نبنه، يعني ابدى قوت و اون ذات الهى، دُنيا خلق بون اجي او چئن مئن کي بساته بوبون واضح بدئه بنه. پس اوشون بهونه ئى ندانى.

۴۲ چون هرچن کي خُدا بشناختن، اما اون خُدا مورسون احتروم ننان و شُكر نودن، بلکي خوشون فيکر مئن هيج و پوج گيرفتاپيون و ايشون نفهم ديلوئن ظولمات بيته. ۴۳ هرچن کي ادعای دونايى داشتن، نادون بوبون ۴۴ و اوشون ابدى خُدai جلاله، او بتون همرا که فانى آدم و پرندئان و جونورون و خزندئان مورسونه عوض دکش بودن.

۴۵ پس خُدائم ايشون، خوشون ديل هواوهوس مئن ناپاکي همرا ويلاگوده، تا خوشون مئن خودشون تئون بى حرمت بوكونن. ۴۶ چون اوشون او حئيقىت کي خدا باره ايسه دوروغ همرا عوض دکش بودن و خلق بوبوره به جاي خالق، پرستش و خيدهت بودن، خالقى کي تا ابد خا پرستش گودن. آمين.

۴۷ پس خُدائم ايشون، خوشون هواوهوس شرم آور مئن به خوشون حال بنا. چونکه اوشون زناكون، طبىعى رابطة غيرطبىعى رابطه همرا عوض دکش بودن. ۴۸ و هين واسى، مرداکونم طبىعى رابطه اجي زناكون همرا دس بکشئن، و همديگر هواوهوس آتش مئن بسوتن. مرد مرد همرا شرم آور کارون بوده و خوشون بد کارون مكافاته هيتن.

۴۹ هوطو کي اوشون به خُدا شناختن ارزش نداشت، خُدائم اوشونه، خوشون فاسيد فيکرون مئن ويلاگوده تا او کاري کي نخاس انجوم بدن، بوكونن. ۵۰ ايشون هرجور نادرستى، شرات، طمع و بدخواهى جي پورن. ايشون هرجور حسودى، قتل، دعوا، فريپ

ناموجنى؟ توپى کي ضد دوزدى موعظه كونى، خودت دوزى كونى؟^{۲۲} توپى کي گونى نخا زينا گودن، خودت زينا كونى؟ توپى کي بُتون اجي تا ماراغاگىنە، خودت معبدونە چېڭىز كونى؟^{۲۳} توپى کي تى شريعت داشتنە نازنى، شريعت شكتئن هما خُدا بى حرمىتى كونى؟^{۲۴} چون هوطۇ كى پىغمېرئۇن كىتاب مئن بنويشته بوبۇن: «شىمئە واسى، غېرىھە داۋىد مئن خُدا نۇم كفر گونىن».^{۲۵}

موقۇ ختنە ارزش دانە کي شريعت بە جا بارىن، اما اگە شريعت بشكىن اينه مونە كى انگار ختنە نوبوين.^{۲۶} پس اگە مرداكى کى ختنە نوبۇ، شريعت حكمونە بە جا بارە، مگر اون ختنە نوبۇن، ختنە بئۇن بە حىساب ئانە؟^{۲۷} پس اونكى جسم مئن ختنە نوبۇ، اما شريعت بجا ابئنە، تا مەحکوم خوانە گودن، تا کى ھم شريعت بنويشته بوبۇ حۇكمونە دانى، و ھم ختنە بئۇنە، اما خدا شريunte شكتئنى.

چونكى يەھودى او نئە كى بە ظاهر يەھودى بوبۇ، و ختنە ئەم كارى نئە كى جسم و ظاهر مئن بوبۇ.^{۲۹} بلکى يەھودى اونى ايسە كى باطىن مئن يەھودى بوبۇ و ختنە ھم كارى ايسە دىلى، كى خدا روح اون انجوم دئنە، نە بواسطە يكتە بنويشته. ايتوچى ادمە خُدا تحسىن كونە، نە اينسون.

خُدا وفادارە

پس يەھودى بئۇن فايىدە چىسىھ؟ ياختنە بئۇن چى ارزشى دانە؟^{۲۰} خىلى، ھر نظر اجي. اول اى كى خُدا كلوم يەھودئىنە اماتت بىسپارىدە بوبۇ.

اگە بعضى از ايشون وفادار نوبوبي، چى بوبابۇ؟ مگە اوشون وفادار نوبوبۇ، خُدا وفادارئە باطىل كونە؟^{۲۱} هېرىگى! حتى اگە تموم

ايطاعت كونن، فوكونە.^۹ هەركىس كى بىد كارون انجوم دئنە، رنج و عذاب اون نصىب بنه، اول يەھودى بازىن غېرىھە دى.^{۱۰} ولى خدا جلال و حرمت و صلح و سلامتى اوشون نصىب بنه كى خوبى كونن، اول يەھودى بازىن غېرىھە دى.^{۱۱} چونكى خُدا فرق نئىنە.

چون تموم كسونى كى بى اينكە موسى شريعتە بدارن گنا كونن، بى شريعتەم هلاك خا ببۇن؛ و تموم كسونى كى شريعت جىر ايسان و گناھ كونن، شريعت ھەمرا داورى خان ببۇن.

چونكى اوشونى كى شريعت ايشتونن خُدا ديد مئن صالح نئن، بلکى اوشونى صالح خا ببۇن كى شريعت عمل كونن.^{۱۴} چون وقتى غير يەھودىئەن كى شريعت ندانىن، بنا بە غېرىزە شريعت اعمالە بە جا ابئنە، هەرجىن اوشون شريعت ندانىن، اما خوشون بە شريعيتى ايسىن.^{۱۵} چونكى نوشون دئنن شريعت اعمال اوشون ديل سر بنويشته بوبۇ، هوطۇ كى اوشون و جدونم اينتەبە گوائى دئنە چونكە اوشون فكرون، يا اوشون مەحکوم كونە و يا حق تېرىئە كونە.^{۱۶} اى او روج مئن اىتفاق دكىنە كى خُدا بنا بە او انجىلى كى مو اعلمۇن كونم، آدمىئىن رازۇن بواسطە مسيح عيسى داورى كونە.

يەھودىئەن خُدا شريعت

ولى اگر توپى کي خودت يەھودى دونى و شريعت سر تكىيە كونى و اين واسى كە خدا شناسىنى گولاز كونى^{۱۸} و اون ارادە دونى و چونكى شريعت اجي تعلیم بىقى، بهترينونە سىيا كونى،^{۱۹} و اگر حتم دانى كى تو خودت كورون رائىنمابى و اوشونى كى ظولمات مئن ايسان ئې نورى،^{۲۰} نادونون مربى و زاكون معلیم اىسى، تو، شريعتە كى دونابى و حقىقتە، دانى،^{۲۱} پس توپى کى بقىيە تعلیم دئنى، خودت

«افعى زەھر، ايشون لبون جير هننا؟»
 ۱۴ «ايشون دهن زۆرى و نېفرين
 اجي پۇره.»
 ۱۵ «ايشون لىنگۇن خون فودن ئىبه
 تاتادى كونه؟
 ۱۶ هرجا كى شىن، وىرۇنى و بىدېختى
 بجا ئىنن،
 ۱۷ و اوشون سلامتى و صلح
 راه نىشنانست.»
 ۱۸ «اوشون چوشۇمنە خۇدا ترس دىننە.»
 ۱۹ ايسە دونىم او چى كى شريعت گۈنە،
 اوشون شى ايسە كى شريعت جىر ايسان تا ھەر
 دەنى دېستە بىون و تەموم دۇنى، خۇدا محضر
 مئن جواب پىس بىدئن. ۲۰ چۈنكى ھېچ آدمى
 نىسا كى شريعت اعمال انجوم دئن اجي، خۇدا
 دىد مئن صالح بىون، چۈنكى شريعت، گۇنا امرە
 نشون دئنە.

خدا صالحى، ايمون راه جى

۲۱ اما ايسە جوز شريعت، او صالحى كى
 خۇدا جى ايسە آشكار بۇ، هوطۇكى شريعت و
 پىغىبىرون اون بە گوائى دئنەن. ۲۲ صالحى كى
 خۇدا جى ايسە، ايمون داشتن بە عىسى مسيح
 راه جى ايسە، تەموم اوشون ئىبه نصىب بىنە كى
 ايمون اپتەن. چون ھېچ فرقى نەن. چون ھەمە
 گىناھ بودن و خدا جلال جلو كم اپتەن. ۲۴ و خدا
 فيض ھەمە كە يكتە پىشكىشە مونە و بواسطە
 او آزادى بىها كى مسيح عىسى مئن درە، صالح بە
 حىساب ھەن. ۲۵ خۇدا عىسى مسيحە، گىنائان
 گفارە مورسون قرار بىدا، او گفارە اى كى اون
 خون ھەمرا و ايمون راه جى بىدست انه. او اى
 كاز اين واسى انجوم بىدا كى خوشە عىدالىت
 نوشون بىدئە، چۈنكى او خوشە صىبر الھى ھەمە،
 او گىنائانى كى پىشتر اىتفاق دكتە بۇ، نىئە بۇ

آدمون دوروغىگو بىبون، خۇدا راستىگو ايسە!
 هوطۇ كى داود مزمور مئن بنويشته هننا:
 «اين واسى، وقتى كى گب زئى،
 راست گۇنى،
 و او زمت كى داوري كۇنى، تى
 داوري درستە.»

۵ ولى اگە امئە ناراستى خۇدا راستىتە آشكار
 كونە، چى خان گوتۇن؟ مگە خۇدا او موقع كى
 امئە سر غىصب كونە ئالىمە؟ آدم مورسون
 گب زىئىرمە. ۷ ھەرگىز! چون او موقع خۇدا چەطۇ
 تىپس دۇنيا داوري بوگۇنە؟ ۷ ولى اگە بواسيطە
 مى دروغ، خدا حقىقت وېشتر جلال گىنە، دە
 مو چەرە يكتە گۇناكار مورسون مەتكوما بىنم؟
 ۸ و چەرە نوگۇمۇ كى: «بايان بەدى بوگۇنیم تا
 خوبى بە دىست بَا؟» هوطۇكى بعضىئەن امرە
 ايفتا بىزئىن و ايدىعا كونىن كى ايطو گوته درىم؟
 ايشون مەتكوما بېۇن عادلۇنە ايسە.

ھيڭس صالح نەھ

۹ پس چى هخان گوتۇن؟ مگە امە يەھوئەن
 وضع، غيريھوئەن اجي بەھەرە؟ نە ھەرگىز! چونكى
 پىشتر ادعا بودىم كە ھەمە، يەھو و غيريھو،
 ھەر دوتە گناھ بار جىر ايسان. ۱۰ هوطۇكى
 مەقدس كتاب مئن بنويشته بوبۇ:
 «ھيڭس صالح نەھ، حقى يىگ نفر.

۱۱ ھيڭس فەھىيەد نەھ،
 ھيڭس خۇدا وامتن دومبال دىننە.
 ۱۲ ھەمە تە خدا جى رو و گەردنەن،
 اوشون ھەمدىيگەر ھما باطيل راه
 مئن بوشۇن.

ھيڭس خوبى نوکونە،
 حقى يىگ نفر.»
 ۱۳ «اوشون گول يكتە باز قېر مونە
 خوشۇن زيونە گول زئن ئىھ كاراگىنن.»

۷ «خوشا به حال او کسونی کی اوشون
خطاڻا بخشئه بوبو
و اوشون گناڻا پوشنئه بوبو.
۸ خوشا به حال او کی خُداوند اوِن گناه
به اوِن حيساب نئه.»
۹ مگر اى خوشا به حالون، فقط اوشونی کي
ختنه بودن شئه يا ختنه نوبورون شئم ايسه؟
چونکي بوتيم ابراهيم ايمون اوِن به صالحی به
حساب بما. ۱۰ پس چوطو اونئه بحيساب
بما؟ او زمت کي ختنه بوده بو يا اوِن پيشتر؟
البته کي ختنه بون اجي پيشتر بو، نه اوِن پسي.
۱۱ ابراهيم ختنه نوشونه هيته تا اوِن صالحی به
مهری ببون کي قبل ختنه بون و ايمان همره،
اون نصيب بوبوبيو. هيئن واسئه او تموم کسونی
کي بدون ختنه ايمون ابئن پئر ايسه تا اوشونم
صالح به حساب بان. ۱۲ و ختنه بوبورون پئر
هم ايسه، يعني اوشون پئر کي نه فقط ختنه
بوبون، بلکي ايمون راه مئن قدم ويگين، هو
راه مئن کي امئه پئر ابراهيمم قبل اي کي ختنه
ببون، قدم ويٽ.

خدا وعده گيتين، ايمون را يأجى

۱۳ چو شريعت را ياجي نبو کي ابراهيم و
اون نسل وعده بدا بوبو کي دُنيا وارث خان
ببون، بلکي او صالحی راه جي ايسه کي ايمون
سر استواره. ۱۴ چون اگه اوشونی کي شريعت
دومبال کونن، وارث ببون، ايمون باطيلا بنه
و وعده هيج. ۱۵ چونکي شريعت، خدا غضبه
ابئنه؛ اما اوره کي شريعت نئا، شريعته پا جير
نائن نى نئا.

۱۶ اين واسي، وعده بواسطيه ايمون هنه
تا فيض سر استوار بي و تموم ابراهيم
پيغمبر نسل ئبه يكته ضمانت، يعني نه فقط
اوشون به کي شريعت اجي ايطاعت کونن،

بيته. ۲۶ او اى کار بوده تا خو عيدالت اي دوره
زمونه مئن نوشون بدئه، تا خودش عاديل ببون
و تموم اوشونيم کي عيسى ايمون دانن، صالح
بحيساب بأن.

۲۷ پس ده امئه افتخار گودن چيسه؟ اوِن
به جاي نئا! بر اساس چي؟ بر اساس شريعيت
اعمال؟ البته کي نه، بلکي بر اساس ايمون
شريعت. ۲۸ چونکي آمه اعتقاد دانيم کي آدم
بدون اى کي شريعيت اعماله انجم بدئه، ايمون
هما صالح به حساب هنه. ۲۹ مگه خُدا هچي
يهوديئن خُدا ايسه؟ مگه غير يهوديئن خُدا نئه؟
البته کي او، غير يهوديئن خُدامم ايسه. ۳۰ چونکي
هچي يكته خُدا ايسا، و او خُدا ختنه بوبورونه
بر طبق ايمون و ختنه نوبورونم بر طبق هو
ايمون، صالح به حيساب ابئنه. ۳۱ پس آمه اى
ايمون هما شريعيت از بين بتني؟ البته که نه!
بر عكس، امه شريعيته پا برجا کونيم.

ابراهيم صالح به حيساب أمان، ايمون همرا

۴ پس او چي باره کي ابراهيم بدبست بارده،
ع چي گوته شانه، او کي بواسطيه چسم،
امئه جَّد حيساب آنه؟ ۵ چون اگه ابراهيم
خوشء اعمال واسى صالح به حساب بمايو،
يك چي افتخار گودن به داشت؛ اما نه خُدا
ورجه. ۶ چون تورات مئن چي بنويشه بوبو؟
«ابراهيم خُدا ايمون بارده و اى، اوِن به صالحی
به حيساب بما.»

۴ ايسه او کس کي کار کونه، اوِن مزد اوِن
حّقه، نه پيشکش. ۵ ملي او کس کي کار نوكونه،
بلکي اوِن توکل خُدایييه ايسه کي حق بى خدایيونم
صالح شومارنه، اون ايمون اوِن به صالحی
به حساب هنه. ۶ هوطوكى داود پادشاهم او
کي خُدا اوِن بدون اوِن اعمال صالح
بحيساب ابئنه موارك دوخونه، و گونه که:

صبر به بار ابئنه^٤ و صبر شخصیت به بار ابئنه و شخصیت امید به بار ابئنه؛^٥ و امید باعث امئه شرمندگی نبنه، چونکی خُدا محبت، بواسیطه روح القدس کی امره هدا بوبو، امئه دیلون مئن فوده بوبو.

^٦ چون او زمت که آمه حلئه ضعیف بیم، مسیح به موقع بی خدایون واسی جون بدا.
^٧ چون کم پیش انه یگ نفر یکته صالح آدم واسی خوشه جونه بنئه، هرجن بنه یگ نفر ای شجاعت بداره کی یکته خورم آدم ئبه خوشه جون هدته.^٨ اما خُدا خو محبت ایطو امره نشون بدا، او زمت که آمه حلئه گناکار بیم، مسیح امئه بمردہ.^٩ پس از اوره کی ایسه امه، اون خون خاطیری صالح به حیساب بمایم، چندی ویشر بواسطه او، خُدا غضب اجی نجات پیدا کونیم.^{١٠} چون اگه او موقع کی خدا هما دوشمن بیم و اون پسر مردن خاطیری، خُدا هما آشتبه بدا بوبویم، چندی ویشر الون کی آشتبه مئن دریم، بواسیطه اون زیندگی نجات پیدا کونیم.^{١١} نه هچی ای، بلکه آمه کی بواسطه ای امئه خُداوند عیسی مسیح، خدا اشتی امئه نصیب بوبو، خُدا مئن شادی کونیم.

مرگ بواسطه آدم، زیندگی بواسطه مسیح

^{١٢} پس هوطوکی گناه بواسطه ای یکته آدم ای دُنیا مئن بما، و بواسطه ای گناه، مرگ بما، و ایطو بوبو کی مرگ تومم آدمون دامن بیته، اوره اجی کی همه گناه بوده دانن.^{١٣} چون راس راسه قبل ای کی شریعت هدا ببون، گناه دُنیا مئن دبو، اما اوره کی شریعت دننئه بی، گناه بحیساب نانه.^{١٤} با ای حال، آدم اجی تا موسی پیغمبر، مرگ تومم مردومنون سر حاکم

بلکی او کسون شی هم ایسه کی ابراهیم ایمون جی ایطاعت کونن، کی امه همه ته پئر.^{١٧} هوطوکی تورات کتاب مئن بنویشه بوبو: «مو تأ خیلی از میلتوون پئر بودم.» و خُدا دید مئنم هیطوره، خُدای کی ابراهیم اون ایمون بارده، اون کی بمردہ انه زیندہ واکونه و او چیزوئله که وجود ندانن، هستی هدته.^{١٨} او جایی که امیدی نتابو، ابراهیم امید همرا باور بوده کی خیلی از میلتوون پئر بنه، هوطوکی اون بوته بوبویو: «تی نسل ایطو خان ببون.»^{١٩} او خو ایمون مئن سوستانویو، هوموقع کی خوشه بمردہ جون نیا بوده، چونکی دورور صد سال داشت و هو زمت که سارا رحم نی خوشکابویو.^{٢٠} ولی او بی ایمونی جی، خُدا وعده شک نوده.^{٢١} او حتم داشت کی خُدا خوشه وعده عمل گوده تینه.^{٢٢} هین واسٹه، «اون ایمون اون به صالحی به حیساب بما.»^{٢٣} ولی ای گبون «اون به به حیساب بما»، هچی اون ئبه بنویشه نوبو^{٢٤} بلکی امئه هم بنویشه بوبو، تا امئه هم به حساب با، آمه که اون ایمون دانیم کی امئه خُداوند عیسیَ بمردہ ان اجی زیندہ واگوده.^{٢٥} او که امئه گناثان واسی مرگ تسلیم بوبو و امئه صالح بون ئبه، بمردہ ان اجی زیندہ وابو.

خُدا همرا صلح گودن ایمون را یاجی

پس چونکی ایمون راه اجی صالح بحیساب **٥** بمایم، بواسطه امئه خُداوند عیسی مسیح خُدا هما صلح دانیم.^٢ آمه بواسیطه او و ایمون را یاجی، ای فیضی کی الون اون مئن پارجایم، بدست باردیم و خدا جلال امید مئن ذوق کونیم.^٣ نه فقط ای، بلکی سختین مئنم ذوق کونیم، چره کی دونیم ای سختین

مودن گناه واسی زیندگی خدا واسی

٧ پس چی بوگویم؟ گناه گودن دمباله بدیم
تا فیض زیاد بون؟ هرگی! آمه کی گناه
به بمردیم، چوطو تینیم هنده اون مئن زیندگی
بوکونیم؟^۲ مگه نودونین آمه همه ته کی مسیح
عیسی مئن غسل تعمید بیتیم، اون مرگ مئن
تعمید بیتیم؟^۳ پس تعمید گین همرا مرگ
مئن، اون هما گلابویم تا هوطوکی مسیح، پئر
جلال همره، بمرده ان اجی زیندہ وابو، آمرا م
یکته تازه زندگی مئن قدم ویگیریم.

۵ پس اگه مرگ مئن که اون مرگ
مورسونه، اون همرا یکته بوبویم، حتمی زیندہ
وابوئن مئنم اون زیندہ وابوئن مورسون، اون
همرا یکته بنیم.^۶ چونکی دونیم او آدمی کی
قدیمون بیم، اون همرا مصلوبابو تا تن گنا از
بین بوشون و ده گنا نوکر نبیم.^۷ چون اونی
کی بمرده، گنا یاجی آزاد بو.

۸ ایسه اگه مسیح همرا بمردیم، ایمون دانیم
کی اون همرا تم زیندگی خوانیم گودن.^۹ آمه
دونیم، مسیح بمردان اجی زیندہ وابو، ده
هرگی نمینه و ده مرگ اون سر قدرت ندانه.
چون او خوشه گردن هما گناه واسی، یگ
دفا همیشک ئیه، بمرده و زیندگی که او کونه،
خُدای ئیه زیندگی کونه.

۱۱ پس شمرام خا شمره گناه به بمرده
بودونین، ولی عیسی مسیح مئن خُدای واسی،
زیندہ.^{۱۲} پس نوگذارین شیمئه تن مئن کی
ازین شنه گنا حکم بوکونه، تا اون خواسته

بو، حتی او کسون سر کی اوشون گناه آدم
نافرمومی مورسون نبو، آدم، نُمونه او کسی بو
کی خاسی با.

۱۵ ولی پیشکش، گناه مورسون نئه. چونکی
اگه یکته آدم گناه واسی خیلیئن بمردن، چندی
ویشترا خُدای فیض و پیشکشی کی بواسطه ی
یکته آدم فیض، یعنی عیسی مسیح فراهم
بما، به فراوونی خیلیئن نصیب بوبو.^{۱۶} و ای
پیشکش، او آدم گناه نتیجه مورسون نئه.
چون او گناه دومبالسر داوری بما و محکومیت
بارده؛ اما خیلی گناثان دومبال سر پیشکش بما
و صالح بون خوشه همراه بارده.^{۱۷} چونکی اگه
یکته آدم گناه واسی، مرگ بواسطه ی او خُدای
حکومت بوده، چنی ویشترا اوشونی کی خُدای
بی اندازه فیض و صالحی پیشکش هیته دانن،
 بواسطه او آدم، یعنی عیسی مسیح، زیندگی
مئن حکومت خانن گودن.

۱۸ پس هوطوکی یکته گناه تموم آدمون
محکوم بونه باعیث بوبو، یکته عمل صالح
باعث صالح بحیساب امان و زیندگی، تموم
آدمون بنه.^{۱۹} چون هوطوکی یکته آدم گناه
هما، خیلیئن گناکار بوبون، یکته آدم اطاعت
گودن همرا فی خیلیئن خا صالح ببون.

۲۰ ایسه، شریعت بما تا گناه زیاد بون؛ اما
اوره کی گناه زیاد بو، فیض بی حد حیساب زیاد
بو.^{۲۱} تا هوطوکی گناه مرگ مئن حکومت بوده،
فیض بواسیطه صالحی حکومت بوکونه کی
 بواسطه ی امئه خُداؤند عیسی مسیح، ابدی
زیندگیه برسه.

گنا مزد، مرگه، اما خُدا پیشکش، ابدی زیندگی
امئه خُداوند مئن، مسیح عیسی ایسه.

شریعت اجی ازادابون

ای بارون، مگر نودونین- چون اوشون **V**
همرا گب زننم کی شریعت دونن- کی
شریعت فقط تا او موقع آدم سر حکومت کونه
کی آدم زیند؟^۲ چون بنا به شریعت، یکته زنای
کی مرد دانه تا او موقع کی اون مردای زینده،
اون شئه، اما اگه اون مردای بمیره، او زن،
شرعن ده اون جی آزادابنه. ^۳ پس اگه او موقع
کی اون مرد زنده، یکته ده مردак همرا بی،
زیناکاره. اما اگه اون مردای بمیره، ای شریعت
اجی آزاده، وا گه یکته ده مردак همرا وصلت
بوکونه، زیناکار نئه.

^۴ هین واسی، ای می بارون، شمرام بواسطه
ی مسیح تن شریعت واسی بمردین تا یگ نفر
دیگر هما وصلت بوکونین، یعنی اون همرا کی
بمردائان اجی زینده وابو، تا خُدا واسی ثمر باریم.
^۵ چون او زمت کی جسم مئن دبیم، امئه هوا و
هوس کی گناه جی پور بو و بواسطه شریعت
و پریساپو، امئه اوسم و اعضا مئن کار گود تا
مرگ به ثمر باریم. ^۶ اما ایسه امه شریعت اجی
آزادابویم و او چی واسئه کی اون گیرفتار بیم
بمردیم، تا روح القدس همأ یکته تازه راه مئن
خدمت بوکونین، نه قدیم راه، کی یکته بنویشه
ویشنتر نئه.

شریعت و گناه

^۷ پس چی بوگویم؟ مگر شریعت گنا ایسه؟
هرگیز! با ای حال اگه شریعت ننابی، امه
هرگی نفهمسه نابیم کی گنا چیسه. چونکی
اگه شریعت نوته بی «طبع نوکون»، فهمسه

ئان ایطاعت بوکونین. ^{۱۳} شیمه اوسم و اعضا
گناه دس هندین تا نادرستی اسباب ببون، بلکی
اوشن مورسون کی مردن اجی زیندگی و گرسن،
خودتون خُدا دس هدین تا شیمه اوسم و
اعضا خدا دست مئن راستی اسباب ببون.
^{۱۴} چونکی گنا شیمه سر حکم نوکوئنه، چره کی
شریعت جیر نیساین، بلکی فیض جیر ایساین.

صالحی نوکرون

^{۱۵} پس چی بوگویم؟ گنا بوکونیم چونکی
شریعت جیر نیسایم، بلکی فیض جیر ایسایم؟
هرگیز! ^{۱۶} مگر نودونین اگر کی خودتون
نوکرون مورسون کی فرمونبرن، یک نفر دس
هدین، او آدم نوکرون بنین کی اون اجی فرمون
بئن، چی گنا نوکر، کی مردَن ختم بنه، چی خدا
ایطاعت نوکر، کی صالحی رسنه؟ ^{۱۷} اما خُدای
شُکر، شمه کی پیشتر گناه نوکرون بین، ایسه
تموم دیل همرا او تعلیم فرمونبر بوبوین کی خدا
شمره هدا. ^{۱۸} و شمه آزاد بون همرا گناه جی،
صالحی نوکرون بوبوین.

^{۱۹} موادم زیون اجی شیمه همرا گب زئرم،
چون آدمین و شیمه جسم ضعیفه. چون
هوطو کی قبلا شیمه اوسم و اعضا نوکر
مورسون ناپاکی و بی قانونی دست کی روز
به روز ویشتراپنه سپوردین، پس الون اوشونه
صالحی نوکر دست بسپارین که قدوسیته ختم
بنه. ^{۲۰} او زمت کی گناه نوکرون بین، صالحی
جی آزاد بین. ^{۲۱} پس او زمت، او کارون اجی کی
الون اوشون اجی شرمنده ایسین، چی سودی
ببردین؟ چون او کارون عاقبت مرگ ایسه!
^{۲۲} اما ایسه کی شمه گناه یا جی آزادابون و خُدا
نوکرون بوبوین؛ اون ثمره شیمه تقدیس بؤن
ایسه کی سرآخر ابدی زندگیه رسنه. ^{۲۳} چونکی

٢١ پس اى قانونه فهمنم کي وقتى خوانم خوبى يوکونم، مى دسفارس بدى هننا.^{٢٢} چون مو مى باطين مئن خُدا شريعت اجي کيف كونم،^{٢٣} ولی يكته ده قانونن مى اوسم و اعضا مئن ايم کي او شريعت همرا کي مى عقل اون قبول كونه، دعوايى دانه و ما گناه شريعت اسير چاكونه، کي مى اوسم و اعضا مئن هننا.^{٢٤} واى کي چى آدم سيايختى ايسىم! کيسه کي ما اى بمرده تن اجي رهایي بدئه؟^{٢٥} خُدai شُكرا- بواسطه ي اى خُداوند عيسى مسيح!

پس مو مى عقل همرا خُدا شريعت نوكرى كونم، ولی مى جسم هما گناه شريعت نوكرم.

خُدا روح مئن زيندگى گودان

ل پس ايسه اوشون بى کي عيسى مسيح مئن درن، د هيچ محاكمىتى ننا،^٢ چون شريعي که زيندگى روحه، مسيح عيسى مئن، شمره گناه شريعت و مرگ اجي آزاد گوده؛^٣ چون شريعت او چى، اين واسئه که آدمي جسم ضعيف ايسه، مننيس انجوم بدئه، خُدا انじوم بدا. او خوشه پسر يكته گنا کاري جسم مورسون سرادا تا: 'گناي قوريونى' بيون، و ايظو جسم مئن، گناه محکوم بوده.^٤ تا او درست چيئى کي شريعت خانه، امئه مئن انじوم بيون، نه امئه مئن کي مطابق جسم رفتار كونيم، بلکى امئه مئن کي مطابق خُدا روح زيندگى كونيم.

^٥ اوشونى کي جسمونى ايسن، خوشون فىكى او چى سر نئنن کي، جسم اجي ايسه، ولی اوشونى کي خُدا روح دانى، خوشون فىكى او چى سر نئنن کي روح جى انه.^٦ چون او آدم کي خو فىكى او چيئن ئىبه کي جسمونى ايسه نئنن، مرگە، ولى او فىكى کي خُدا روح دومباڭ دره، زيندگى و سلامتىيە.^٧ چونكى او آدم کي خوشە

مننسىم طمع گودن چيسە؟^٨ ولی گنا بواسطه ي شريعت حكم فرصت پيدا بوده کي هر جور طمع مى مئن به وجود باره. چونكى شريعت اجي سيوا، گنا بمرده.^٩ يك زمت مو شريعت اجي سيوا زيندە بوم؛ ولی وقتى کي شريعت حكم بما، گنا زيندە وابو و مو بمردم.^{١٠} هو حكمى کي زيندگى وعدة هدا، مى مرگ باعىث بوبو.^{١١} چونكى گنا، بواسطه ي شريعت حكم فرصت پيدا بوده، ما گول بزئه و بواسطه ي او ما بکوشته.^{١٢} ١٣ پس، شريعت مقدسه و شريعت حكم مقدسه، درست و خوب ايسه.

١٣ پس مگە او چى کي خوب بو باعىث مى مردان بوبو؟ هرجى! بلکى گنا بواسطه ي او چى کي خوب بو، مردان مى مئن به وجود بارده تا ايظوري معلوم بيون کي گنا، گنا ايسه و بواسطه شريعت حكم، معلوم بيون کي گناه پليدي چندى بى حد و حيساب ايسه.

١٤ چون آمه دونيم کي شريعت روحونىئە، ولی مو آدمي ايسىم جسمونى و يكته نوكر مورسون گنا بفورته بوبوم.^{١٥} چره که مو نودونم چى كارم، چونكى نه او چى که اون خوانم، بلکى او چى کي ما مراجادىنە، انجوم دئنن.^{١٦} ايسه اگه او چى کي نخوانم، انجوم دئنن، پس قبول كونم کي شريعت خوبه.

١٧ پس ايظوري، ده مو نئم کي او كاز انجوم دئنن، بلکى گنائى ايسه کي مى دورين هننا.

١٨ چونكى دونم کي مى دورين، يعنى مى جسم مئن، هيچ خورم چى ننا. چونكى خوانم او چى کي درسته انجوم بىدئم، ولی اون انجوم دا مننئم.^{١٩} چونكى او خورم كاره کي خوانم، نوكونم، بلکى او بىد كار کي نخوانم، هيظو كاردم.^{٢٠} ايسه اگه او كاره کي نخوانم بوكونم، كونم، ده مو نئم کي او كاز كونه، بلکى او گنائى ايسه کي مى دورين دره.

آیینہ جلال

۱۸ مو ایطو اینم کی، ای دُنیا رنجون نشانه او جلال هما کی امئه مئن خان آشکار بیون، مقایسه گودن. ۱۹ چونکی خلقت تموم ذوق همرا خُدا پسرون ظاهیرابون رافا ایسا. ۲۰ چونکی خلقت خوشہ باطیل گوده، نه به خو حواسته، بلکی به خواسته یه او کی اون تسلیم بوده، ای امید همرا کی ۲۱ خود خلقتمن فساد نوکری جی آزادابنه و خُدا زاکون پورجلال آزادی مئن سهم دانه.

چونکی آمده دونیم کی تمام خلقت تا ایسه
یکته درد اجی کی زایمون درد مونه نالنه. ۲۳ و نه
هچی خلقت، بلکی آمده خودمون کی خُدا روح
نوبره دانیم، امئه مئن نالنیم، اوجور کی ذوق
همرا پسرون مقوم مئن، فرزند خوندگی رافا
ایسایم، یعنی امئه تنون رهایی. ۲۴ چونکی هی
امید مئن نجات بیتیم. ایسه امیدی کی بدئه
بنه، ۵۵ امید نته. چونکی چو طو یگ نفر تینه
یک چی کی اینه، امید دبستن؟ ۲۵ ولی اگه یک
چی کی حلته ندیم امید دبستیم، صبر همرا اوین
رافا ایسینیم.

۲۶ ایطروم خُدا روح امئه ضعف مئن امئه
کومک ئېب هنه، چونكى نودونىم چوپتو خا
دعا بوكونىم. ولی خُدا روح، عميق ناله ئانى
همرا کي نشانه گوتۇن، امئه شفاعت كونە.
۲۷ و او کي ديلوں وامجنه، روح فيكىر دونە،
چونكى روح، مطابق خُدا خواسته مقدسىن بە
شفاعت كونە.

۲۸ و دونیم کی در حق اوشونی کی خُدا دوست دانن و مطابق اون خواسته دوخوندہ

فیکر جسم سر نئنه خُدا هما دو شمنگیری کونه، چره کی خُدا شریعت اجی فرمون نبئنه، و من نئنه کی بیره،^۱ او شونی کی جسم او شون به حکم کونه، من نئن خُدا راضی بو کونن.

وَلِي جَسْمٍ شَيْمَئِبَه حَكْمٌ نُوكُونَه، بَلْكَيْ خُدَا
رُوحَه كَيْ حَكْمٌ كَادِرَه، الْبَتَه اَكَرْ كَيْ خُدَا رُوحٍ
شَيْمَئِبَه مَئَنْ بِيسَه. كَسَى كَيْ مَسِيحٍ رُوحَ نَدَارَه،
اوْ مَسِيحٍ شَيْ نَئَه. ۱۰ وَلِي اَكَهْ مَسِيحٍ شَيْمَئِبَه
مَئَنْ اِيسَه، هَرْجَنْ شَيْمَئِبَه تَنْ گَنَا وَاسِيْ بَمَرْدَه،
وَلِي چَونَکَيْ صَالِحٍ بَحْسَابٍ بِماِينَ، خُدَا رُوحٍ
شَيْمَئِبَه، زَينَدِيْ اِيسَه. ۱۱ اَكَهْ رُوحِيْ كَيْ عِيسَى
بَمَرْدَه اَجِيْ زَينَدِه وَاَگَودَه شَيْمَئِبَه دُورِينْ دُوبُونْ،
اوْنِيْ كَيْ مَسِيحٍ عِيسَى بَمَرْدَه اَجِيْ زَينَدِه
وَاَگَودَه، بَوْاسِطَه خَوْدَشٍ رُوحٍ كَيْ شَيْمَئِبَه مَئَنْ
اسِاسَ، شَيْمَئِبَه مَدَدَه، بَلْدَنَه زَينَدِيْ، هَدَئِنَه.

۱۲ پس ای بارون، آمه مدیونیم، ولی نه جسم مدیون، تا مطابق جسم زیندگی بوكونیم.
۱۳ چون اگه کی مطابق جسم زندگی بوكونین، خا بمیرین، ولی اگه خُدا روح همره، کارونی کی تن کونه بکوشین، زیندگی کونین. ۱۴ چون اوشونی کی خُدا روح اوشون رائئما ایسه، خُدا پسرورون ایسن. ۱۵ چره کی شمه نوکری روح هیئتین تا هندرئم ترس مئ دکین، بلکی شمه پسرورون موقوم مئ فرزند خوندگی روح هیتین، کی بواسطه او داد زئنیم: «می پئر، آقا چون.»
۱۶ خُدا روح خودش، امئه روح همرا، گوائی دئنه که آمه خُدا زاکونیم. ۱۷ اگه خُدا زاکونیم، پس واریثونم ایسیم، یعنی خُدا وارثون و مسیح همرا ایرث مئ شریکیم. به شرطی که امرا م اون همرا عذاب بکشیم، تا امرا م اون هما جلال پیداکونیم.

منئىنه امره خُدا محبت اجى كى امئه خُداوند
مسىخ عىسى مئن دره، سىيا بوكونه.

خداي دوجئه مردوم

٩ مو مسيح مئن راست گونم، دوروغ نوگونم، و مى وجدون بواسطه ي روح القدس مى گوائى دئنه كى ^٢ مى ديل مئن يكته پىلە غم دانم و هميشىك غوصه ڏانم. ^٣ چون كاشكى مو مى باراون راي مئن، اوشۇنى كى مى همتزادن، لعنت ببوم و مسيح جى سىياوابوم. ^٤ اوشۇن اسرائىلىي ايسن و فرزند خوندىگى، جلال، عهدون، شريعت اوشۇن هدا بوبو، پرستيش، و وعده ئان، تموم ايشۇن اوشۇن شى ايسە؟ ^٥ و پىلە پئرۋەتام ايشۇن شى ايسن، و مسيح مطابق جسم ايشۇن نسل اجى ايسە، خُدايى كى همه تە اجى جۈرۈر دره، اوئە تا به ابد سپاس. آمين.

ولى، منظور اى نئە كى خُدا كلوم بە انجوم نرسئە، چونكى همه اوشۇنى كى اسرائىلى مردوم اجى ايسن، راسە راسە اسرائىلىي نئن؛ ^٦ و همه اوشۇنیم كى ابراهيم نسل اجى ايسن، اوين زاكون بحساب ئانن. بلکى تورات مئن بنويشته بوبو كى: « قى نسل اسحاق اجى خان دوخوندە بوبون. »

^٧ يعنى، زاكونى كى مطابق جسم بوجود بمان خُدا زاكون نئن، بلکى ابراهيم نسل، وعده زاكون بحيساب آنن. ^٨ چون او جى كە او وعده بوتە، اى بو كى « سال دىيگە هي وقت مئن وگىردنم و سارا يكته رىيکە چىنە. »

^٩ نه فقط اى، بلکى رىكا زاكونم يكىنفر اجى، يعنى امئه جد اسحاق بون. ^{١٠} هرچند قبل اى كە اوشۇن دُنيا بان، و يا بد و خورم كار بوكون- اين واسئە كى خُدا هدف

بوبون، همه چى اوشۇن خيريت ئىبه كار كادرن. ^{١١} چون اوشۇنى كى خُدا پىشتر بشناخته، پىشتر ايشۇنم مۇعين بوده تا اوين پىرس مورسون بوبون، تا ايطو مسيح اولتە زاک، زىياد براوند مئن بوبون. ^{١٢} و اوشۇنى كى پىشتر تعىين بوده بول، دوخوندە؛ و اوشۇنى كى دوخوندە، صالح بحيساب بارده، و اوشۇنیم كى صالح بحيساب بارده، جلال ھدا.

^{١٣} پس تموم اى چىزون بارە چى شانە گوتىن؟ اگە خُدا امئه همرا ايسا، كىسيه كى بونونه امئه ضىيد بوبون؟ ^{١٤} او كى خوشە پىز مضايىقه نودە، بلکى اوئن آمه همه تە واسى فيدا بودە، چوطواون ھما هما چى امرە دست و دىلىبارى همرا نخوانە ھدان؟ ^{١٥} كىسيه كى خُدا دوجئورونه بندۇم بىزە؟ خُدا كى اوشۇن صالح بحيساب ابئنه! ^{١٦} كىسيه كى اوشۇن مەحكمەكۈنە؟ مسيح عىسى كى بىمرە-اوئن اجى ويشتر بىمرە ئان اجى زىيندە وابو- و خُدا راست دس ور بىنيشته، اوئە كى راس راسى امئە شفاعت كونە! ^{١٧} كىسيه كى امرە مسيح محبت اجى سىياواكۈنە؟ مصىبىت ياخىرىشۇنى، جفا، قەطىلى، لۇختى، خطر ياخىرىشۇنى؟ ^{١٨} ھوتوکى مزمور كىيات مئن بىنويشته هەننا: «آمه، تموم روج تى خاطىرى مەردن ئىبه شىnim؛ و گوستىدون مورسون كى كوشتار ئىبه حاضىر بىن بحيساب هىننەم. »

^{١٩} نه، تموم اى كارون مئن آمه اوشۇن اجى كى پىروزن سرتىريم، بواسيطيه او كە امرە محبت بودە. ^{٢٠} چونكى حتم دانم كى نە مرگ و نە زىيندە، نە فريشته ئان و نە پىلە ترون، نە او چىئىنى كە الون هەننان و نە او چىئىنى كى آيندە مئن هەننان، نە هېچ قدرتى، ^{٢١} نە بلندى و نە پىستى، و نە دە هيچى كى تموم خلقت مئن هەننا،

گوده. ^٤ حتى امرا م کي او ن اجي دوخوند
بوبويم، درير گينه، نه فقط يهوديئنه، بلکي غير
يهوديئنم هيطو. ^٥ هوطو کي هوشع پيغمبر
گونه:

«اوشون کي مي مردوم نبون مي مردم،
خوانم دوخوندن،
و او گس کي مي عزيز نبو، مي
عزيز، دوخونم.» ^٦
«و اوره کي ايشون بوته بوبو:
”شمه مي مردوم نين“،
هوره کي ’خداي زينده پسرون‘ دوخوند
بنن.»

^٧ و اشعيای پيغمبر اسرائيل مردوم باره
گونه کي: «حتى اگه اسرائيل مردوم دريا فورش
هندي ببون، هچي اننى اوشون مئن اجي نجات
گيین. ^٨ چونكى خداوند خوشة كلؤمه تمو
و کمال و بي معطلي زمين سر انجوم ڏئنه.»
^٩ وهوطو کي اشعيای پيغمبر پيشگويي بوده:
«اگه خداوند لشگرون امئه نسلی نتاي،
سُدوم و عَمُورَه شهر مورسون بونابيم.»

اسرائيل مردوم بي ايمونى

^{١٠} پس چي بوگويم؟ غير يهوديئنى کي صالحى
دومبال دننئه بون، او ن به دست باردن، يعني
او صالحى کي ايمون اجي به دست آنه؛ ^{١١} ولی
اسرائيل مردوم که او شريعت دومبال دبون که
اوشونه به صالحى رسئنى، او ن به دست ناردن.
^{١٢} چره؟ چونكى نه ايمون هما، بلکي اعمال
همرا او ن دومبال دبون. او ”سنگى کي گرادئنه“
باعيث بوبو کي اوشون گراخورن. ^{١٣} هوطو کي
اشعيای پيغمبر کتاب مئن بنويشته بوبو:
«бин، صاهيون مئن سنگى نئن کي
گراخوردن باعث بنه،
و يكته صخره کي کتن باعث بنه؛

خوشه اينتخاب مئن پابرجا بومونه، نه کارون
وأسى، بلکي بواسطه ي او کي دوخونه. ^{١٤} ريكا
بوته بوبو «پيله تر كوجى ترە خدمت خوانه
گودن.» ^{١٥} هوطوكى ملاكى پيغمبر کيتاب مئن
بنويشته بوبو: «يعقوب خوش داشتم، ولی
عيسو جى نيفرت.»

^{١٤} پس امه چي بوگويم؟ بوگويم خدا بى
اينصافه؟ هرگيز! ^{١٥} چونكى موسى گونه:
«رحم کونم هركى کي او ن رحم بوكونم؛
و ديلسوجى کونم هركى کي مي ديل او ن
به سوجنه.»

^{١٦} پس ريطى به آدمى خواسته يا او ن تقلا
گودن ندانه؛ بلکي خُدائي ربط دانه کي رحم
کونه. ^{١٧} چونكى تورات مئن، خُدما فرعون گونه:
«مو، اي هدف واسى تأ به قدرت برسونئم
تا مى قدرت تى مئن نمایون بوكونم؛ و تا مى
نوم، سراسر زمين مئن اعلوم بيون.» ^{١٨} پس
خُدما هرگىس کي بخا رحم کونه و هرگىس کي بخا
سنگديل چاکونه.

^{١٩} بازين خا ما بوگوى: «پس د چره امره
سرأکؤ زئنه؟ چونكى کيسه کي بوتونه خدا ايراده
چُلۇ بىسە؟» ^{٢٠} ولی آى آدم تو کيسى کي
خُدما همرا يكى به دو کونى؟ «مگر چاگووده چى
تىنە خوشە چاگووده کسە بوگو چره ما اى طيو
چاگوودى؟» ^{٢١} مگه خومئر اىختيار ندانه يكته
گل گوده هما، يكته ظرف، مهم کارون واسى و
يكته ده ظرف او کارون ئىبه کي مهم نئه بسازه؟
^{٢٢} چى شانه گوتون اگه خُدما با اي کي
خوانه خو غضبه نوشون بدئه و خوشە قوت
بسناسئونه، ظرفونى کي اوشون سر غضب
بوده کي هلاكت ئىبه حاضرلابون صير زياد
همرا تحمل بوكونه، ^{٢٣} تا خوشە پيله جلال
او ظرفونى سر کي اوشون رحم بوده نمایون
بوكونه، ظرفونى کي پيشتر جلال بى حاضرل

دوخون، برکتِ فراوون دئنه.^{۱۳} چون «هرگي خُداوند نوم دوخونه، نجات گيئه.»

^{۱۴} پس چطو يك نفره دوخون کي اون ايمون ناردن؟ و چطو يگ نفره ايمون بارن کي اون باره هرگي نشتوسن؟ و چطو بشتوئن، اگه يگ نفر اوشون ئىبه موعظه نوكونه؟^{۱۵} و چطو موعظه بوكون، اگه سرادا نون؟ هوطوكى اشعياي پيغمبر كيتاب مئن بنويشته بوبو: «اوشنون لنگون کي انجيل خورم خبز موعظه کونن، چى قىشىگە.»

^{۱۶} ولی اوشون همه ته انجيله قبول نوند، چونکى اشعياي پيغمبر كيتاب مئن گونه: «اي خُداوند، كيسه که آمنئه پىغۇم باور بوده؟»^{۱۷} پس ايمون، پىغۇم ايشتونس اجي هنه و پىغۇم ايشتونس، مسيح كلۇم را ياجى هنه.

^{۱۸} ولی واپورىنىم: مگە نشتوسين؟ البتى كە بشتونسین:

«ايشون صىدا سراسر زمين مئن دېپىتە، و ايشونن كلۇم اى سر دۇنيا تا او سر دۇنيا بىرسە.»

^{۱۹} ولی واپورىنىم: مگە اسراييل مردوم، او چى کي بشتوسە، نفهمسە؟ اول، موسى گونه: «بواسطە اوشون کي مردوم بە حساب ئانن،

شىمئە غيرتە ويرىسونئىنم؛ و نادون مردوم خاطىرى شىمئە غىظە ويرىسونئىنم.»

^{۲۰} بازون، إشعيا پيغمبر جرات همرا گونه: «اوشنونى کى مى دومباليه نگرسن، ما بىياتن؛ و خودم اوشونى بە کى ما دونخوندە بون، نشون بدام.»

^{۲۱} ولی اسراييل مردوم باره گونه: «تموم روج مى دسونە

هركس کە اونه ايمون باره، شرمندە نبنە.»

^{۱۰} اى مى بارون، مى دعا و مى ديل ناجه خُدا ورجە، يهودىئىن به اينه کى نجات بىاجن. ^۲ چونكى مو ايشون باره تىن گوائى بىئم کى خُدا واسى غىرت دانن، ولى نه دونايى همرا. ^۳ چون او صالحى واسى کى خُدا ياجى ايسە نفهمىن، و اينه واسى کى خوشون صالحى ثابىت گودىن دومبال دىيون، در برابر او صالحى کى خُدا جى ايسە، خوشون سره جىر ناردن. ^۴ چون مسيح آخر شريعته تا هركسى اونه ايمون باره، صالح بە حىساب با.

^۵ چونكى موسى او صالحى باره كە شريعىت سر بنا ايسە ايطو نيويسىنە كى: «او كىس كى اي حكمون عمل بوكونە، بواسطە ئى اوشون زينىدى خا بدارە.» ^۶ ولی او صالحى کى ايمون سر بنا ايسە گونه: «تى ديل مئن نوگو» كيسه کە آسمون جۇر بوشون؟»^۷ - تا مسيح جىر باره- ^۸ يا «كىسە کى بىمردان ئى دۇنيا مئن بوشون؟»^۹ - تا مسيح بىمردان اجي زينىدە بوكونە. ^{۱۰} ولی او چى گونە؟ اى كى «اي كلىوم تى نزديكى هننا، تى دهن مئن، و تى ديل مئن درە.» اى هو ايمون كلىوم ايسە کە آمه اعلوم كونىم، ^{۱۱} كە اگه تى زيون همرا اعتراف بوكونى «عىسى خُداونى» و تى ديل مئن ايمون بدارى کى خُدا اون بىمردان اجي زينىدە بودە، نجات گيئى. ^{۱۰} چون ديل مئنە كە آدم ايمون ابئنه و صالح بحساب انه، و زيون همرا ايسە کى اعتراف كونە و نجات گيئى. ^{۱۱} هوطوكى اشعياي پيغمبر كيتاب گونه: «هركس اونه ايمون باره، شرمندە نبنە.» ^{۱۲} چون يهود و يونانى فرق نوكونە، چەرە کى هو خُداوند، همه ته خُداوند ايسە و تموم اوشونى کى اون

۱۰ ايشون چوشمون تار ببۇن تا مننىسىد
بۇن بىن،
و ايشون گەرون ھميشىك ھېچمسە
بۇمونە.»

۱۱ پس واپورىنىم: يعنى اوشون گراخوردىن تا
ھمىشىك بىكئىن؟ ھرگىز! بلکە اوشون نافرمۇنى
ھمرا، غير يەھودىئەن نجات بىتن، تا اسرائىل
مردوم مئن غىرت بوجوود با. ^{۱۲} ولى اگە اوشون
تقصىرىون دنیا شروتىمند بوده و ايشون دباختن
غىر يەھودىئەن شروتىمند بوده، پس وقتى كى يەھود
مردوم كاميلا نجات بىاجن چى وېشتىر فراوئۇنى
باعىث بىنه!

۱۳ ايسە، شىمە غير يەھودىئەن ھما گې زېدرم.
اوراچى كى مو غير يەھودىئەن رسول ايسەم، مى
خدمت ئىه خىلىي ايفتخار كونم، ^{۱۴} اى اميد
ھمرا كى ھم نژادون غىرىت بوكۇنوم و بعضى از
اوشون نجات بىدئم. ^{۱۵} چونكى اگە، ايشون رە^{۱۶}
بۇن معنى، خدا آشى دنیا ھمرا ايسە، ايشون
قىبولاپۇن چىچى معنى خا بىدارە، جوز بىردىنان
أجى زىيندە وابۇن؟ ^{۱۷} اگر يك تىكە خمير اجى
كى نوبىرى واسى خۇدا بە پىشكىش بىنه، مقدس
بۇن، پس ايطوري، تەموم او خمير مقدس
ايسە؛ و اگە بىنه مقدس بىبۇن، پس خالۇئىم
مقدس ايسە.

۱۸ ولى اگە بعضى از خالۇن بىئە بوبۇن و تو
كى وحشى زىيتون خال بى، الباقي خالۇن ھما
زىيتون دار پىپوند بخوردى و ايسە زىيتون دار
بئە شىرە اجى كى مقوىيە خونى، ^{۱۹} او خالۇن بە
گولاز نوکون. اگە ايطۇ كونى، تا ياد دبۇن كى
تو نىي كى بئە ۋانى، بلکى بئە تأ ۋانە. ^{۲۰} شايد
بوگۇى: « خالۇن بىئە بوبۇن تا مو پىپوند
بخورم.» ^{۲۱} راسىسە گۇنى. ولى اوشون، ايمۇن
نداشتىن واسى بىئە بوبۇن و تو فقط تى ايمۇن

مردومى كجرۇ و سركىش سمت دراڭ گودم.»

اسرايىل باقى مؤنە ئان

۱۱ پس واپورىنىم: مگر خۇدا خوشە مردۇم
رداگىدە؟ ھرگىز؟ چونكى مو خودم
اسرائىل شئم، ابراهىم نسل اجى و بنىامين
طائفە اجى. ^{۲۲} خۇدا خوشە مردوم كى پىشتر
سيوا بودە بۇ، ردانوودە. مگە نودۇنин مقدس
بنويىشته ئان ايليا پېغمۇر بارە چى گونە؟ كە او
چەطۇ اسرائىل مردوم ضىيد، خۇدا ورجە گلە گى
بودە و بوتە؟ ^{۲۳} «خُداوندا، ايشون تى پېغمۇرۇن
بىكۈشتن و تى قوربۇنگانان فىگەردونىن. هېچى مو
بۇمونىسم و ايسە خوانى مەرم بىكۈشىن.» ^{۲۴} ولى
خۇدا اون چى آؤجا بىدا؟ اينكە «مو مئبە هەفت
ھيزار نفر كىنار بىنام كى بەقل بىت جەلۇ زانو
نۈزىن.» ^{۲۵} اين واسى، هي الونم الباقي ئىي ايسان
كى خۇدا فيض راھ اجى دوجئە بوبۇن. ^{۲۶} ولى اگە
فيض را ياجى بوبۇن، دە اعمالى واسى نئە؛ وەئلا
فيض دە فيض نئە. ولى اگە عمل راھ جى بوبۇن،
دە فيض واسى نئە؛ وەئلا عمل دە عمل نئە.

۲۷ بعد چى؟ اى كى، او چى كى اسرائىل مردوم
ذوق و شوق ھمرا، اون گىتىن دومبىال دبۇ،
بدىس نارده، دوجئۇن بدىس باردىن، ولى الباقي
سخت دىلى دۇچار بوبۇن، ^{۲۸} هوطۇكى مقدس
كتابۇن مئن بنويىشته بوبۇن:
«تا ايمىرۇ خۇدا سوستى روح اوشۇن ھدا
و چوشمونى كى دئە مننىسىد بوبۇن
و گوشۇنى كى ايشتىسوه مننىسىد بوبۇن.»

۲۹ دا داود پادشا گونە:
«ايشون سفرە ايشون بە دۆم و تله بوبۇن
سنگى كى اوشۇن زەين زئەن و ايشۇنئە
مکافات بوبۇن.

٣٠ دُرست هوطو كى شمه يك زمون نسبت
بە خۇدا نافرمۇنى گودىن، ولى ايسە يەھودىئىن
نافرمۇنى واسى مورد رحمت خدا قرار بىتىن،
٣١ پس الون ايشونم نافرمونابون تا خۇدا رحمت
واسى شىمئىبە، الون اوشۇن بە هم رحم بىون.
٣٢ چونكى خۇدا همە تە نافرمۇنى گىرفتار بود،
تا خەمە تە بە رحم بوكونە. ٣٣ واى، كى خۇدا
دولتمندى و حكىمت و دونايى چىندى جىلە؛
اون داوري ئى نىشانە وامج دمج گودن و اون
راھون نىشانە فەھمىسن.

٣٤ «چون، كىسە كى خۇدا فيكىر بودونە
يا كى اونە هما مشورت بودە؟»
٣٥ «كىسە كى يك چى خۇدا بېخشىئە بى
تا اون پىسادا بىيون؟»
٣٦ چونكى همە جى اون اجى ايسە، و
بواسطە او، و اون شئە.
تا ابد اون ئىبە جلال دبۇن. آمین.

زىننە قورىيۇنى ئەن

١٢ پس آى باراون، خۇدا رحىمتون واسى،
شمراجى خواهش كونم كى شىمئىتە تىن
خۇدا زىننە قورىيۇنى مورسۇن، مقدس و خدا
ديل باب تقدىم بوكۇنин كى شىمئىه روحانى
عىبادت ھينە. ٢ و دە اى دۇنيا مورسۇن نىن،
بلكى شىمئىتە فيكىر تازە وابون اجى عۆضۇن بىن. او
موقع تىننەن خۇدا ارادە بەفهمىن؛ خۇدا ديل باب و
كامىل ارادە.

٣ چون بواسطە فييىسى كى ما هدا بوبۇ، هەر تە
از شەمرە گونم كى خودتون اون اجى كى ايسىن،
وېشتر نودونىن، بلكى ھەر تە هو ايمون اندى كى
خۇدا شەمرە بېخشىئە، دُرست قضاوات بوكۇنин.
٤ چون هييطوکى تومۇ آمە يكتە تە دانىم كى
خىلى اعضا جى بىساتە بوبۇ و اى اعضايى
وظيفە يكجور نئە، ٥ پس آمەم كى زىادىم،

خاطىرىي ايساي. پس غرور ندار بلکى بىرس.
٦ چونكى اگە خۇدا طبىعى خالون بە رحم نودە،
تى واسى هم رحم نوكونە.

٧ پس خۇدا سخت گىرى و مەھرىونى
يادانوکون: سخت گىرى اوشۇن بە كى ايمون
اجى بكتەن، ولى تى همأ مەھرىونە، البته بە اى
شرط كى اونە مەھرىونى مئن ئابىت بومۇنى؛ نۋەڭلا
تنانم بىئە بىنی. ٨ اگە اوشۇنام ايمون نداشتىن
دومبالە ندىئەن، ھندىئىم پىوند خونن، چونكى
خۇدا تىنە اوشۇن ھندە پىوند بىزەن. ٩ چونكى
اگە تو وحشى زىيتون دار اجى بىئە بوبۇي و بر
خلاف تى طبىعىت زىيتون داڭ كى آزادە پىوند
بخوردى، پس چىن وېشتر اصلى خالون تىنە
بە او زىيتون دارى كى اون اجى بىئە بوبۇن، پىوند
بخورن.

اسرائىيل مردوم نجات راز

١٠ اى باراون، نخوانم كى اى راز اجى غافىل
بىن - نبۇن كى خودتون دونا بودونىن - كى
سخت دىلى يك قىسمت از اسرائىيل مردوم
سر حكمفرا بوبۇ، تا اوشۇن تعداد كى قرار
ايسە غير يەھودىئىن مئن مسيحە ايمەن بارن،
كامىل ببۇن. ١١ و اىطورى تومۇ اسرائىيل مردوم
نجات گىنن. هوطوکى مقدس بنويىشته ئان مئن
بنويىشته ھىننا:

«صەھيون اجى يىگ نفر ھنە كى
نجات دېئە،

و بى دىيىت يعقوب جد اجى گىنە.

١٢ و مى اى عەھد ايشون ھمرا مونە

او زمت كە ايشون گنائان وېگىرم.»

١٣ انجىل بارە، يەھودىئى شىمئىتە خاطىرىي
دوشىمنىن: ولى خۇدا اينتخاب واسى، پئرون
خاطىرىي، خۇدا بە عزيزىن. ١٤ چونكى خۇدا
ھەرگى خوشە دعوت و ھەديە ئان پىس نگىنە.

مربوطه، همه کس همرا صلح و صفا مئن زیندگی بوکونین.^{۱۹} آى عزیزون، هرگی خودتون اینتقوم نگیرین، بلکه اوئن خُدا غضب بسپارین. چونکی تورات مئن بنویشته بوبو «خُداوند گونه: "تقاص می شئە؟ منم کی سزا دئنم".»^{۲۰} برعكس، «اگر قى دوشمن گوشنه بوبو، اوئن غذا هدى، و اگه تشنە بوبو، اوئن آۋ هدى. اگه ايطو بوکونى، جورى اوئن شرمىندە كونى کى بخاللە تىش ذغالۇنە نئىنى اوئن سر.»^{۲۱} بدى تأ بىر نبون، بلکى خوبى همرا بدى سر حريف بوبو.

صاحب منصبون أجي ایطاعت گودن

۱۳ هركس خا صاحب منصبون اجي فرمون بىرە، چونكى هيچ صاحب منصبى نىسا، جوز خُدا طرف. صاحب منصبون يىم کى ايسان، خُدا ور اجي معيناپون. ۲ پس هر گس کى صاحب منصبون ضىيد ويرىسىء، ضد او چى کى خدا معين بوده ويرىسىء؛ اوشۇنى کى ايطو كونى، داورى بىن.^۳ چون اوشۇنى کى درست رفتار كونن حاكىمۇن اجي ترس ندان، اما خلافكارون اوشۇنە ترسن. خانى صاحب منصبون اجي ترسى؟ پس او چى کى درسته انجوم بدى کى تأ تحسىن كونە. ٤ چونكى او تى خير واسى خُدا خدمتكار ايسە. ولى اگه كار خلاف بوکونى، بىرس، چونكى هېچى شمشىز خوشە كمر سر دىنىستە. او خُدا خدمتكارە و كىسىئە کى خُدا واسى اينتقوم گىينە و خدای غضبە، خلافكار سر أبئەنە.^۵ پس آدم خا نە هېچى خُدا غضب واسى، بلکى وجودون واسى هم فرمون بىرە.

^۶ اينه واسى نى ماليات هدىنин، چونكى صاحب منصبون، خدا خدمتكارن و اى چىزون أجي مواظبىت كونن.^۷ هركس حقه اوئنە هدىن:

مسىح مئن يكتە تن ايسىم و تك به تك، کس کس اعضا ايسىم.^۷ طبق او فيضى کى امرە هدا بوبو جورواجور عطايا دانىم، باين عطايان كاراگىريم: اگر نبوت گوئنە، اوين امئە ايمون اندى كاراگىريم.^۸ اگە کى خدمت گوئنە، امئە خدمت مئن. او کى تعليم دئنە، تعليم بدئە.^۹ او کى تشويق كونە، تشويق بوکونە. او کى كمك كونە، دست و دىلىبازى هما كمك بوکونە. او کى رهبرى كونە، اي كاز غيرت همرا انجوم بدئە؛ و کسى کى دىيگرون ئې به رحم و مهربونى كونە، شادى همرا اي كارە بوکونە.

مسيحي ئىن واقعى نشونە ئان

۹ محبت هخان بى رىيا بىون. بدى جى دورى بوکونين و او چى کى خوبە، قايم دچكىن. ۱۰ بىرار مورسون كسە دوست بدارىن. کس كسون اجي احتروم گودن مئن پىش دكىن. ۱۱ هرگى شىمئە غيرت خدا بە سوست نبون؛ روح مئن بلاڭىرىن و خُداوند خدمت بوکونين. ۱۲ اميد مئن شاد بىين، مصىبىتون مئن صبور بىين و همىشك دعا بوکونين.^{۱۳} مقدسون نياز بىرطرف گودن مئن سهم بدارىن و مهمون نواز بىين.

۱۴ برکت بخاين اوشۇن بە کى شمرە اذىت كونن؛ برکت بخاين و لعنت نوكونين!^{۱۵} اوشۇن همرا کى شادى كونن، شادى بوکونين، و اوشۇن هما کى گىريه كادرن، گىريه بوکونين.^{۱۶} هەمدىگەر همرا مدارا بوکونين! مغۇر نىين، بلکى اوشۇن همرا کى سادە و ضعيف ايسن، شؤن امان بدارىن. هرگى شمرە دؤنا نىين.

۱۷ در جواب بدى هيكس، بدى نوكونين، بلکى كارى بوکونين کى همه کس ديد مئن حرمت دانە.^{۱۸} اگر کى بنه، تا اورە کى شمرە

٢ يگ نفر ايامون اون ايچازه دئنه کي هر غذاي بخوره، ولی يك نفر ده کي ضعيفه، هچي سىزى خونه. ٣ او کي همه چى خونه نخا اوئىنه کي نخونه كوچيكى كونه؛ او کي همه چى نخونه، نخا اوئىنه کي همه چى خونه، قضاوت بوكونه. چونكى خُدا اون قبولاكىدە دانە. ٤ تو كيسى کي يك نفر دىيگر نوكىر قضاوت كونى؟ چى او خوشە ايامون سر بىسە يا بىكئە اون اريابە ريط دانە. و اونم خوشە پا سە ايسنە چونكى خُداوند تىنە اون سرپا بدارە.

٥ يگ نفر يكتە روجە الباقي روجون اجي بهتر دۇئە؛ در حالى کي يك نفر دىيگر، تموم روجون يكجور دونە. هركس خا خوشە فيكىر مئن خوشە عقايد بارە خاطيرىجمۇ بىون. ٦ او كە يكتە خاصى روج احتروم دانە، خُداوند احتروم ئىبە اي كار كونە. او کي خُونە، خُداوند احتروم واسى خُونە، چونكى خُدا شُكى كونە. ولی اوينىتم کي نخونە، اونم خُداوند احتروم ئىبە اي كار كونە و خُدا شُكى كونە. ٧ چونكى هييتە از آمه امئىبە زىندىگى نوكونىم و هييتە از آمه امئىبە نمىنیم. ٨ چەرە كە اگە زىندىگى كادرىم، خُداوند ئىبە كونىم، و اگە مىنىم، خُداوند ئىبە مىنىم. پس چى زىندىگى بوكونىم، چى بىميرىم خُداوند شى ايسىم. ٩ چونكى مسيح هم هىين واسئە بمىرە و زىنەدە وابو، تا هم زىنە ئان و هم بمىرە ئان خُداوند بىون.

١٠ پس تو چەرە قى بىرائە داورى كونى؟ يا تو چەرە قى بىرائە پست شومارنى؟ چونكى آمه همتە خُدا داورى تخت جُلو ايسىم. ١١ چەرە كى اشعيای پىغمەر كتاب مئن بنويشتە بوبۇ:

«خُداوند گونە: بە مى زىندىگى قسم
هر چىركە اى مى جُلو ھېچمنە
و هر زىونى خُدا اىقرار كونە.»

اگە خراجە، خراج ھدين، اگە مالياتە، ماليات ھدين، اگە احترومە، احتروم بىنىن؛ و اگە حُرمەتە، حُرمەت بىنىن.

شريعىت أنجۇم دائىن، بواسىطە محبت

١ هىچ دىينى هيكسى گىردىن ندارىن، جوز اى کي همىشىك كىسە محبت بوكونىن. چونكى هركس يگ نفر محبت بوكونە، شريعىتە بە جا بارده. ٩ چونكى اى حكمون، 'زىنا نوكۇن،' 'قتل نوكۇن،' 'دوزى نوكۇن،' 'طمع نوكۇن،' و هر تە دە حكىم کي ببۇن، همه تە اى حكىم مئن خلاصە بىنە کي «تى همسايدا خودت مورسۇن دوست بدار.» ١٠ محبت، خوشە همسايدى نوكۇنە؛ پس محبت، شريعىت تموم و كمال بە انجوم رسوننە.

١١ بە علاوه شەمە دونىن کي چى زمت مئن ايساين، ايسە اون وقت برسىتە کي خۇ أجي و بىرىسىن، چەرە كە الون در مقايسە با او زمت کي ايمون بارده بىم، امئە نجات نزىكتىرابو.

١٢ شۇ سر امادرە و روج نزىديكە. پس باین تارىكى بد كارونە دىيمە بنىم و نور زە دوكۇنیم.

١٣ باین درست رفتار بوكونىم کي شايىستە اوشۇنى ايسە کي روج روشنانى مئن سر كونن. نە عياشى و عرق خورى مئن، نە زينا و هرزىگى مئن، نە دعوا مرافعە و حسودى مئن. ١٤ بلکى عىسى مسيح خُداوند شخصىتە يكتە رخت جور دوكونىن و جسىم هوا و هوسى واسى تدارك نىنин تا اون خواتىتە ئان بجا بارىن.

همدىگەر قضاوت نوكۇنин

كىسى کي اون ايمون ضعيف ببۇن، شيمئە مئن را بىدين، اما نە اين واسئە كە اون عقايد بارە اون هاما بوغۇ واڭو بوكونىن.

امه کي قوي ايسيم، خا اوشونى کي ضعيف ايسن تحمل بوكونىم و امنئه خوشحال گودن دومبال دنبىم. هرته از امه خان هر خورم چى کي خوشە همسايە مئن اينه، هونە باره اوئ خوشحال كونە، تا اوين ايمون تقويت بوكونە. چونكى مسيح خوشە خوشحال گودن دومبال دننە بولى، بلکى هُوطوکى داودود مزمور مئن بنويشته بوبو: «سرکوفت اوشونى کي تأ سركوفت بىزئىن، مى سر بكتە». چون هرجى کي قدىم روجون بنويشته بوبو امنە تعليم واسى بولى، تا مقاومت همرا و او ديلگرمى هما کي مقدس بنويشته ئان امرە هدىئە، اميد بداريم.

^٥ بوبون کي، خُدا مقاومت و ديلگرمى هدىئە، شمرە عطا بوكونە تا اوچور کي مسيح عيسى خواسته همرا جور ايسە همدىگر هما مدارا بوكونىن، ^٦ تا کس کس اجي يكدىل و يك زيون، امنە خُداوند عيسى مسيح پئرە، يعني خُدا، پرسىش بوكونىم.

^٧ پس هوطوکى مسيح شمرە گرمى همرا قبول بودە، شمرام همىدىگەر گرمى همرا قبول بوكونىن تا خُدا جلال بىگيرە. ^٨ چون شمرە گۈنم كى مسيح، ختنە بويۇرۇن خدمتكار بوبۇ تا خُدا راستئە نشۇن بىدئە، تا او وعده ئانە کي خدا امنە اجدادە هدابو، تصدقىق بوكونە. ^٩ و تا غيريهودئن، خدا اوئ رحمت واسى جلال بدئن. هوطو کي مقدس بنويشته ئان مئن بنويشته بوبو:

«پس مو تأ غيريهودئن مئن ستايىش خوانم گودن،
و تى نوم مئن آواز خونم.»
^{١٠} هنده گونە:

١٢ هرته از آمه خوشە حىساب خُدا پس دئنه.
١٣ پس، باين بازىن کس کسونە قضاوت نوکونىم. در عوض تصميم بىگيرىن کي هيچ سنگى گراخوردن ئىه و يا مانع شىمئە بار راه سر نىن. ^{١٤} مو عيسى ي خُداوند مئن دونم و قانع ايسىم کي هيچى خوشئەنجىس نئە. ولى اگه يك نفر يك چئە نجىس بودونە، اوين به نجىسىه. ^{١٥} اگه تى غذا خوردن همرا تى بار اذىت كونى، دە محبت همرا رفتار كادنى. تى غذا خوردن هما، تى براز کي مسيح اوئ واسى بىرده، هلاك نوکون. ^{١٦} پس نوگذارىن او چى واسى کي خورم شومارنىن، بد بوكون. ^{١٧} چونكى خُدا پادشاھي، خوردن و واخوردن نئە، بلکى صالحى، صلح و سلامتى و شادى روح القدس مئن ايسە. ^{١٨} هركس ايطو مسيح خدمت بوكونە، خُدا اوئ قبول ڈانە و مردووم اون تصدقىق كونن.

^{١٩} پس باين اوچى دومبال دېبىم کي باعث برقارايى صلح و صفا و همىدىگر ايمون تقويت بنە. ^{٢٠} غذا خوردىن واسى خُدا كار خرابت نوکون! راس راسە تومۇم غذائان پاكن، ولى هر غذائى کي باعىش بوبون يك نفر بىكە، كار دۇستى نىيە. ^{٢١} بېتەرە كە گوشت نوخورى ياشراب وانخورى ياكارى نوکونى کي باعىش بوبون تى بار بىكە.

^{٢٢} تى ايمونە اي چيزون بارە، تون و تى خُدا مئن بدار. خوشَا بحال او کس کي او چى واسى کي خوشە بارە تصدقىق كونە، خودشە داورى نوکونە. ^{٢٣} ولى کسى کي يكىتە غذا خوردن واسى شىك دانە، اگه اوئ بوخورە مەتكە، چونكى ايمون همرا نخورده و اوچى کي ايمون اجي نبوبون، ^{٢٤} گنا ايسە.

گب بزنه، جوز او چي کي مسيح بواسطه
ي مو به انجم برسونئه، تا غير يهوديئنه
ایمون مطیع بوکونم، بواسطه ي می گبون و
مي کارون،^{۱۹} او اينه نشونه ئان و معجزات
نيروي همرا، يعني خُدا روح نيزو همرا انحوم
بدا، هوطوكى اورشليم اجي تا ايليريكوم بوشئم،
مسيح انجيل خدمته تماما، انجم بدام.^{۲۰} می
ناجه هميشك اى بو كه او جائی انجيل
موعظه بوکونم کي مسيح نومه نشتوسه بى،
تا نبون کي مو يگنفر ديگر پى سر بنائي
چاكونم،^{۲۱} هوطوكى اشعیای پيغمبر کيتاب
مئن بنويشته هتنا:

«اوشنون کي اون اجي بي خبر بون، اين،
و اوشنون کي نشتوسه بون، فهممن.^{۲۲}
اینه واسی ايسه کي، چن دفا خواستم بام
شيمئه قر و نوبو.

ولی ايسه چونکي اى منطقه مئن، ده مئبه
کاري نومونسه کي بوکونم، و اوره اجي کي
خيلي ساله ذوق دانم شيمئه ورجه بام،^{۲۴} اميد
دانم کي وقتی اسپانيا شؤدرم می راه سر شمره
بيينم، تا بعد اونکه انى شمره بدئم، ما اوره
سفرئه ياري بوکونين.^{۲۵} ولی الون، خوانم
اورشليم شهر بوشوم تا اوره مقدسین ئبه
كمک مالي بيرم،^{۲۶} چونکي مقدونيه و آخائيه
كليساناث خوانن اورشليم مقدسین ندارون ئبه
كمک مالي جيماكونن.^{۲۷} اوشون خودشون
خواستن اى کاره بوکونن؛ و راس راسي اوشون
اورشليم ايموندارون مديون بون. چون اگه
غير يهوديئن، برکات روحاني مئن يهوديئن همرا
شريکابون، يهوديئنم خا برکات مالي مئن اوشون
خدمت بوکونن.^{۲۸} پس وقتی اى کار تمناگودم
و او چي کي جيمابو اوشون دست فارسونئم،

«اي غيرييهودئن، اون مردوم همرا
شادي بوکونين!»

۱۱ و هندئرام مزمور کيتاب مئن گونه:

«اي تموم غيرييهودئن، خُداوند
ستايش بوکونين!

۱۲ ببون کي تموم مردومون، اون
جلال بدئن!»

۱۳ و دومرته إشعيا پيغمبرم گونه:

«يسا بنه، خا با،

کسى کي ويريسا تا غيرييهودئن سه حکمرؤنى
بوکونه؛

غيرييهودئن اون سر اميد دانن.»

۱۴ ببون، خُداي کي اميد هدئنه، شمره تموم
شادي و صلح و سلامتى جي کي ايمون مئن دره،
پُر کونه، اوچور کي روح القدس قوت همرا
اميده اجي لباب پُر ببين.

پولسِ خدمت غير يهوديئن به

۱۵ اى می براون، مو خودم شمراجي خاطير
جمع ايسم کي شمه خودتون خوبى جي پُر
ايسيين و كاملدا دونايي جي پور ايسيين و تينين
کس کسه تعليم بدين.^{۱۵} ولی خيلي جسارت
بودم، چند ته جريون باره شيمئه بنويشتام، تا
اوشنون شمره ياد بارم، چون خُدا اى فيضان ما
هدا،^{۱۶} کي مسيح عيسى نوكر، غير يهوديئن
ئبه ببوم و خُدا انجيل خدمت گوند واسى
كاھيني بوکونم، تا غير يهوديئن، خُدا حضور
مئن پيشكشى قابيل قبول ببون کي بواسطه ي
روح القدس تقديس بوبو.

۱۷ پس مو مسيح عيسى مئن اى خدمتى کي
خُداي به کادرم واسى دليل دانم کي ايفخار
بوکونم.^{۱۸} چونکي جرأت نوكونم يك چي اجي

رسولون مئن، سرشناس ايسن کي مأجى پىشتر مسيحه ايمون داشتن.^٨ مى عزيز ريفيق خداوند مئن آمپلياتوس سلام برسونين.^٩ امئه همكارون مسيح مئن، اوريانوس، و مى عزيز ريفيق استاخيس، سلام برسونين.^{١٠} آليلين کي خوشە ايمتحون مسيح مئن پس بدا دانە، سلام برسونين. آريستوبولس خونواده سلام برسونين.^{١١} مى خويش و قوم هيروديون و ناركيسيون خونواده کي خداوند مئن ايسان سلام برسونين.^{١٢} ترificina و ترificosa، او خادمونى کي خداوند خدمت مئن زحمت کشنن سلام برسونين و پرسىسەم کي مى اوكتە عزيز رفائقه کي خداوند مئن خيل زحمت کشنە، سلام برسونين.^{١٣} روفس کي خداوند مئن دوجئە بوبو و اون مارکي در حق منم ماري بوده دانە، سلام برسونين.^{١٤} آسينگريتوس، فلگون، هرمىس، پاتروباس و هرماس و دىگر باروني کي ايشون هما ايسان، سلام برسونين.^{١٥} به فيلولوگوس، يولى، نيريات و اون خاخور، و اوليمپاس و تموم مقدسىي کي اوشون همرا ايسان، سلام برسونين.^{١٦} کس کسونە يكتە مقدس موجى جى سلام بوگوين. تموم مسيح كليسائان شمرە سلام روسونئن.

آخرته سفارش

^{١٧} اي بارون، خوانم کي شمراجى بخوام مراقې اوشونى بىين کي باعث سىوايى ايسن و شيمئه راه مئن سد نئن و شيمئه يادبىتە تعلمىم همرا مخالفت کونن و اوشون اجي دورى بوکونىن،^{١٨} چونكى ايچور آدمون امئه خداوند مسيح خدمت نوکونن، بلکى به فيكى خوشون شوکومن و قشنگ گبۇن و خاش والىسى هما، ساده آدمون گول زئن.^{١٩} شيمئه ايطاعت گودن آوازه همه تە مئن دكتە؛ و شيمئه واسئە

شيمئه را يأجي اسپانيا سمت شنم.^{٢٩} دونم وققى کي شيمئه ورجه بام، مسيح بركت همre کي فراوونه هنت.

^{٣٠} اي بارون، امئه خداوند عيسى مسيح واسى و محبى کي روح القدس مئن هننا، شمراجى خواهش کونم کي هميشك خدا حضور مئن مئه دعا بوكونىن، اي کار هما مى خدمت مئن شريك بىين.^{٣١} تا يهودىي بى ايمونون دس اجي، جون سالليم دار بىرم و مى خدمت، اورشليم ئىبە، مقدسین واسى قبول ببون.^{٣٢} بازىن خدا بخا ذوق همرا شيمئه ورجه بام و شيمئه همرا جونى تازه بگىرم.^{٣٣} صلح و سلامتى خدا شيمئه همته همرا ببون. آمين.

سلام و درود

١٦ امئه خاخور فيي شمرە سفارش کونم. او كىنخريه شهر كلىسا خدمتكارون اجي ايسە.^٢ اون خداوند مئن، او جور کي مقدسین لايق ايسە، قبولاكونىن و هر كمكى کي شمراجى بخواستە مضايىقه نوکونىن، چونكى او خيلئىن، حتى خود ماء، خيلى كمك بوده دانە.

^٣ مى همكارون مسيح عيسى مئن، پريسيكلا و آكيلا، سلام برسونين.^٤ اوشون، خوشون جون مى واسى خطر مئن تودان، و نه هچى مو، بلکى تموم غير يهودىئن كليسائانم اوشون اجي تشكى كونن.^٥ هيطورم، كليسائىي کي اوشون خونە مئن همىدىگر هما جيمابىن، سلام برسونين. مى عزيز ريفيق اپپينتوس سلام برسونين، او اولته كسى بو کي آسيا مئن مسيح ايمون بارده.^٦ مريم کي شيمئبه خيلى زحمت بىكشى، سلام برسونين.^٧ مى فاميليون، آندرونىكوس و يونيا کي مى همرا زيندون مئن ايسابون، سلام برسونين. اوشون

إِرَاسْتُوسْ كَه شَهْر خَزَانَه دَار اِيسَه، وَ امَّئَه بَرَار كَوَآرْتُوسْ شَمَرَه سَلَام رَسُونَئِنْ.

^{٢٤} «أَمَّئَه خُدَاوَنَد عِيسَى مَسِيح فِيَض شَمَه هَمَه تَه هَمَرَا بَبُون. آمِين».

^{٢٥} اِيسَه جَلَال اُونَه كَك، تَيَّنَه شَمَرَه عَيْن انجِيلِي كَي مو عِيسَى مَسِيح بَارَه مَوْعِظَه كَوْتَم تَقْوِيَت بُوكُونَه- يَعْنِي عَيْن يَكْتَه رَاز واشْكَاتَن كَي پُور زَمَتَه دَخْوَتَه بُومُونَسَه بَو، ^{٢٦} ولَي الَّوْن بَنَا بَه بِيغْبَرُون بَنُويَشَتَه ئَان وَ خُدَائِي اَبْدِي حَكْم هَمَرَا تَمُوم مَرْدَوْمَون ئَبَه آشْكَارَابُو، تَا اوشُون اِيمُون بَارَن وَ اِيَطَاعَت بُوكُونَ- ^{٢٧} اوَنَ كَتَنَه خُدَائِي دُونَا اِيسَه، بَوَاسِطَه ي عِيسَى مَسِيح تَا اَبَد جَلَال بَبُون! آمِين».

خِيلِي ذُوق كَوْنَم. ولِي شَمَراجِي خَوانَم كَه، او چِي جَلو كَه خَوبَه دُونَا، وَ او چِي جَلو كَي بَدَه، سَادَه بَيْن.

^{٢٠} صَلَح و سَلامَتِي خَدا خِيلِي زَود شَيْطَوْنَ شَيْمَئَه پَأْن جَيْر لَه كَونَه.

امَّئَه خُدَاوَنَد عِيسَى فِيَض شَيْمَئَه هَمَرَا بَبُون.

^{٢١} مِي هَمَكَار تِيمَوْتَائَوسْ شَمَرَه سَلَام رَسُونَئِنْه. مِي خَوِيش و قَوْم لوْكَيُوس، يَاسُون و سُوسِيَّا تَرَم شَمَرَه سَلَام رَسُونَئِنْ.

^{٢٢} مو، تِيرَتِيوس، كَي اَي نُومَه بَنُويَشَتَم، خُدَاوَنَد مَئَن شَمَرَه سَلَام رَسُونَئِنْم.

^{٢٣} گَايِيُوس كَي من و تَمُوم اوشُون اَجِي كَي اَئَرَه كَلِيسَا مَئَن اِيسَان مِيمَؤَنْدَارِي بُودَه، شَمَرَه سَلَام رَسُونَئِنْه.